

10. setkání starostů obcí a knihovníků okresu Zlín

1. 4. 2015

KNIHOVNY ZLÍNSKÉHO

KRAJE

OHLÉDNU TÍ ZA ROKEM 2014

Co se dozvíte?

- ⦿ Program regionálních funkcí knihoven ve Zlínském kraji – rekapitulace.
- ⦿ Statistické výsledky knihoven Zlínského kraje (především obecních knihoven).
- ⦿ Jakou má statistiku průměrná obecní knihovna kraje?
- ⦿ Trendy v malých knihovnách – jsou jiné než v knihovnách velkých?
- ⦿ Uvidíte několik fotografií z malých knihoven kraje.

Počet knihoven Zlínského kraje

302 veřejných knihoven a 95 jejich poboček

Jaké služby jsou poskytovány malým knihovnám v rámci programu regionálních funkcí?

Krajská a pověřené knihovny zajišťovaly pro obsluhované knihovny Zlínského kraje regionální služby:

- ⦿ zpracování statistiky,
- ⦿ poradenskou a konzultační činnost, metodické návštěvy,
- ⦿ vzdělávání knihovníků, semináře, porady
- ⦿ pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
- ⦿ nákup, zpracování, distribuci výměnných souborů,
- ⦿ pomoc při zavádění nových informačních technologií, servis AKS,
- ⦿ nákup a zpracování knihovních fondů zakoupených z prostředků obcí,
- ⦿ ...

Některé služby provádí v rámci objednávky profesionální (městské) knihovny - v okrese Zlín jsou to všechny městské knihovny a místní knihovna ve Štítné nad Vláří.

Statistika

Statistické výsledky

- Knihovny vyplňují statistický výkaz KULT, data jsou odesílána do centra NIPOS.
- Výsledky jsou prezentovány na poradách, budou shrnuty v ročence *Knihovny Zlínského kraje. Činnost a výsledky veřejných knihoven 2014*

Počet obyvatel kraje klesá

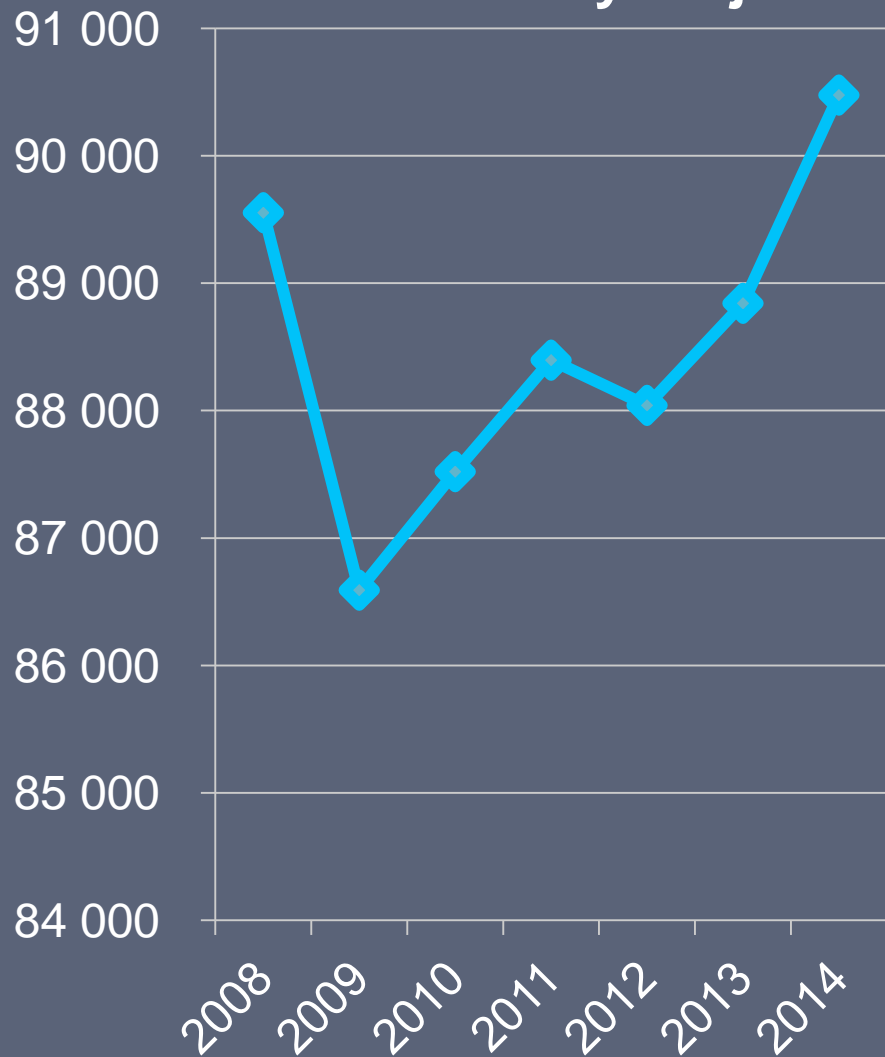
Okres	2013	2014	rozdíl 2013/2014
Kroměříž	106 688	106 562	-126
Uherské Hradiště	143 435	143 431	-4
Vsetín	144 498	144 128	-370
Zlín	191 354	190 987	-367
Celkem	585 975	585 108	-867

Uživatelé knihoven

- **Celkový počet uživatelů**, kteří jsou v knihovných registrováni a zaplatili registrační poplatek, byl v roce 2014 **90 476**.
- Proti roku 2013 počet **vzrostl o 1 634 uživatelů**. Největší nárůst byl evidován v KKFBZ (o 1328), nárůst zaznamenaly i statní typy knihoven (o 563). Mírný pokles evidovaly jen pověřené knihovny (o celkem 257),
- V roce 2014 **vzrostl** počet registrovaných **uživatelů do 15 let o 194**. Celkem je v knihovných kraje registrováno **25 269 dětí**. Mírný nárůst byl evidován ve všech typech v knihoven. Počet dětských čtenářů mírně poklesl jen v knihovnách s profesionálními pracovníky (o 216 dětí).

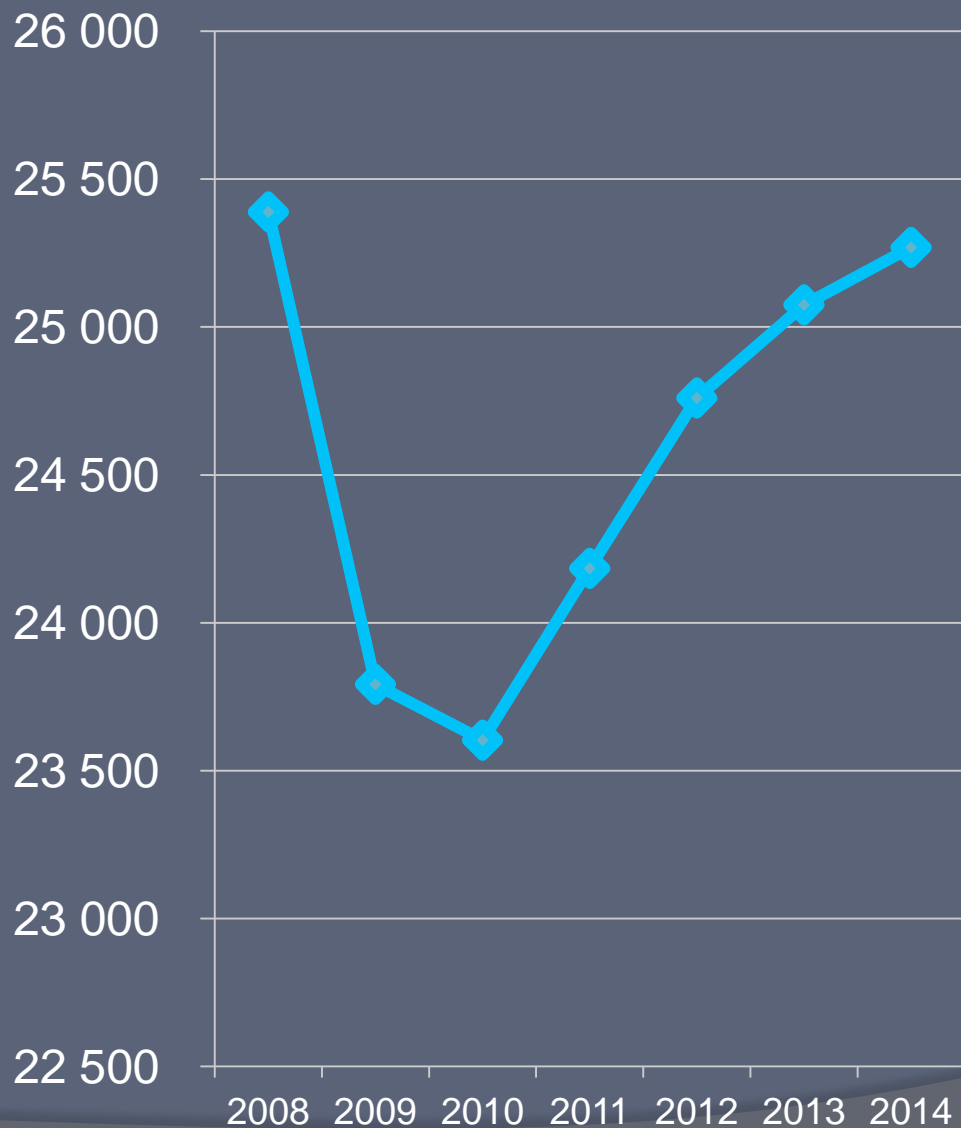
Registrovaní uživatelé knihovny kraje

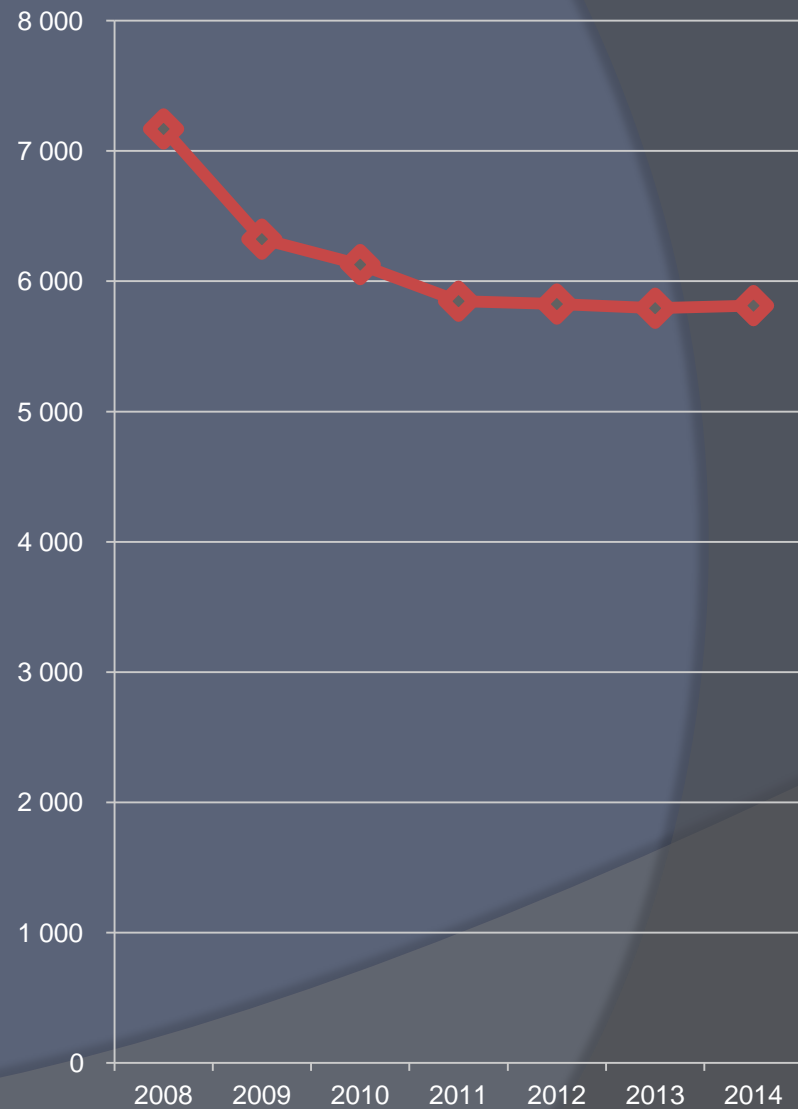
Registrovaní uživatelé – jen obecní knihovny

Registrovaní uživatelé do 15 let – knihovny kraje

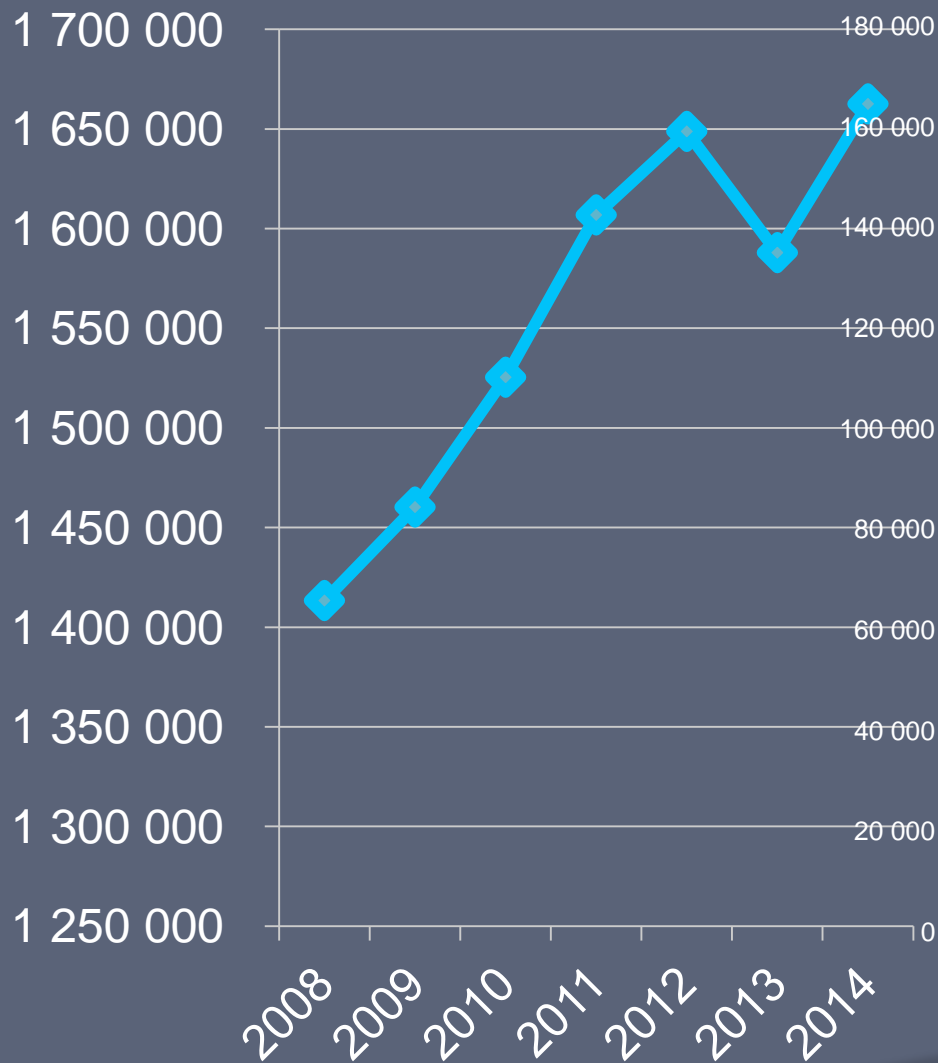
Registrovaní uživatelé do 15 let – jen obecní knihovny

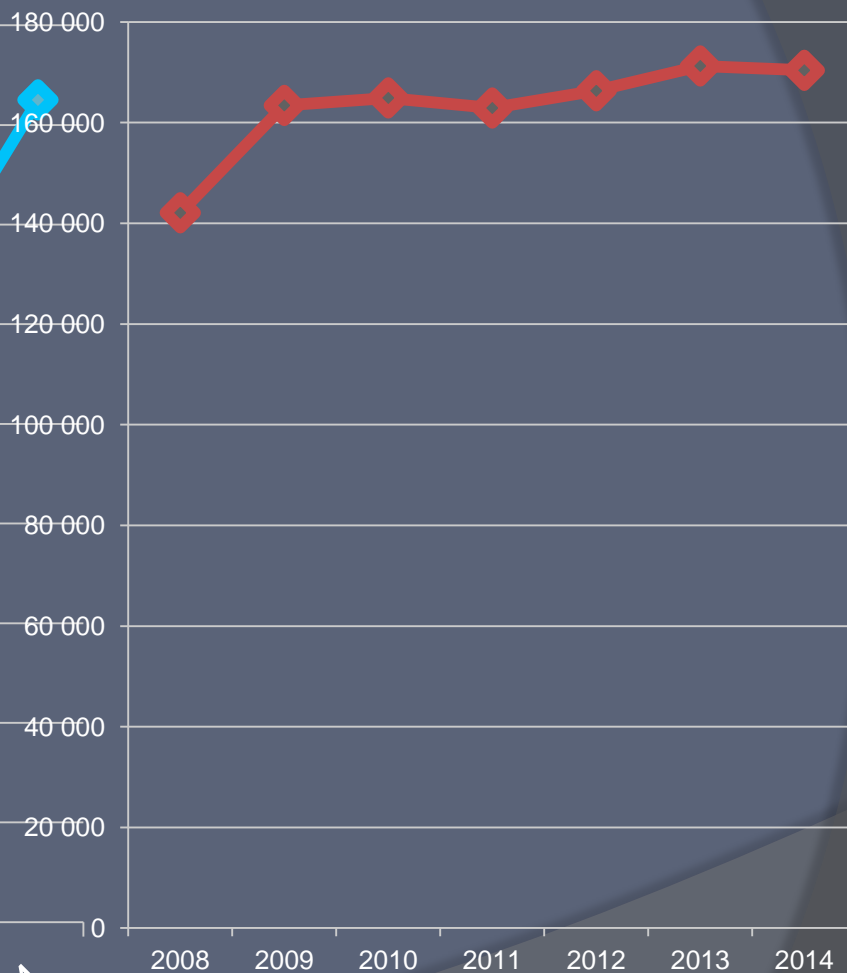
Návštěvníci

- Základní knihovny Zlínského kraje v roce 2014 **fyzicky navštívilo 1 662 607** uživatelů, což je **o 74 653 více** než v roce 2013.
- Nárůst byl evidován ve všech profesionálních knihovnách. U neprofesionálních knihoven počet osobních návštěv klesl o 870.
- **Počet návštěvníků on-line služeb** meziročně **roste**. Celkově v rámci všech knihoven kraje bylo vykázáno **1 380 780** návštěvníků těchto služeb (o 285 236 více než v předchozím roce).
- Celkový počet návštěvníků knihoven **vzrostl o 359 889 na 3 043 387 návštěvníků** v roce 2014.

Fyzické návštěvy knihovny kraje

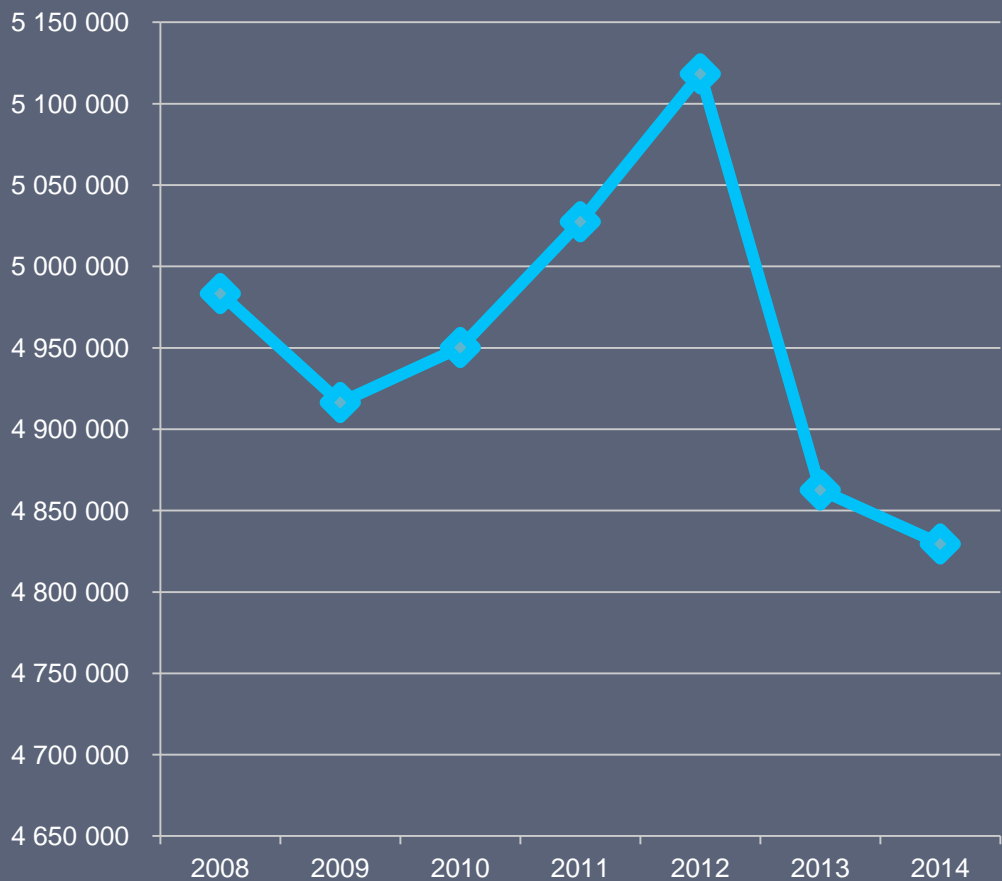
Fyzické návštěvy obecní knihovny

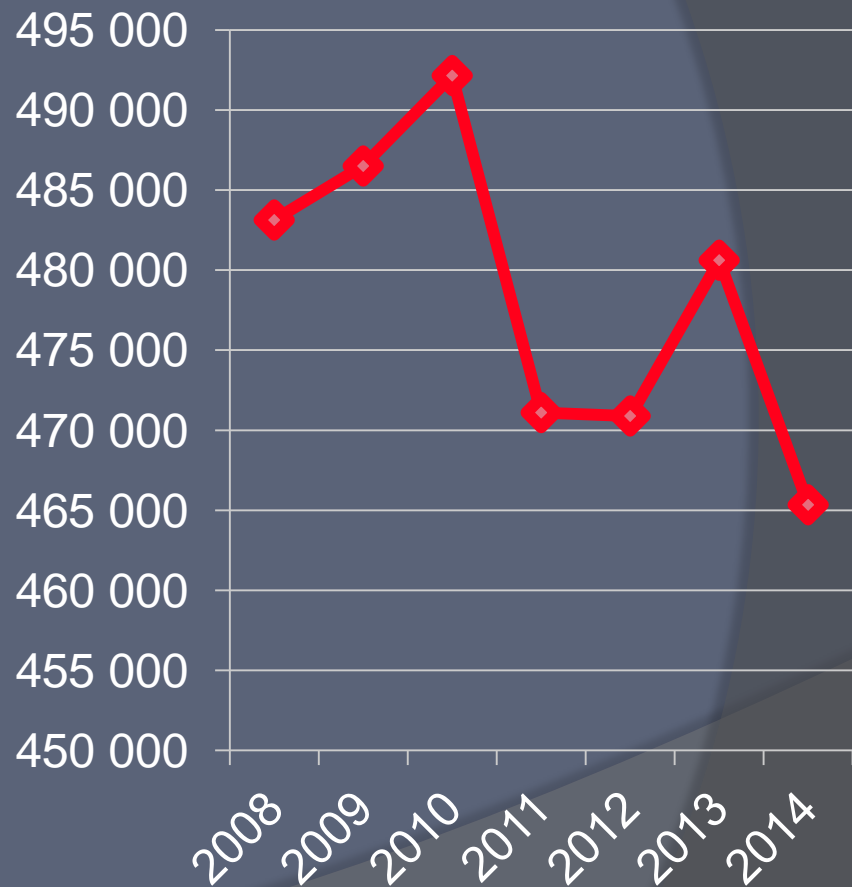
Výpůjčky

- Základní knihovny Zlínského kraje dosáhly celkem **4 829 503 výpůjček**. Pokles činí 33 130 výpůjček (nárůst byl zaznamenán pouze u pověřených knihoven o 16 691 výpůjček).
- Průměrný počet výpůjček v roce na jednoho čtenáře byl **53** (v předchozím roce 55).

Výpůjčky – knihovny kraje

Výpůjčky – jen obecní knihovny

Nově sledované ukazatele

- Bezbariérové knihovny – 105 knihoven (35 %), z toho 80 neprofesionálních
- Připojení k WI-FI – 98 knihoven (32 %), z toho 59 neprofesionálních

Knihovní fond roste, přírůstek však klesá

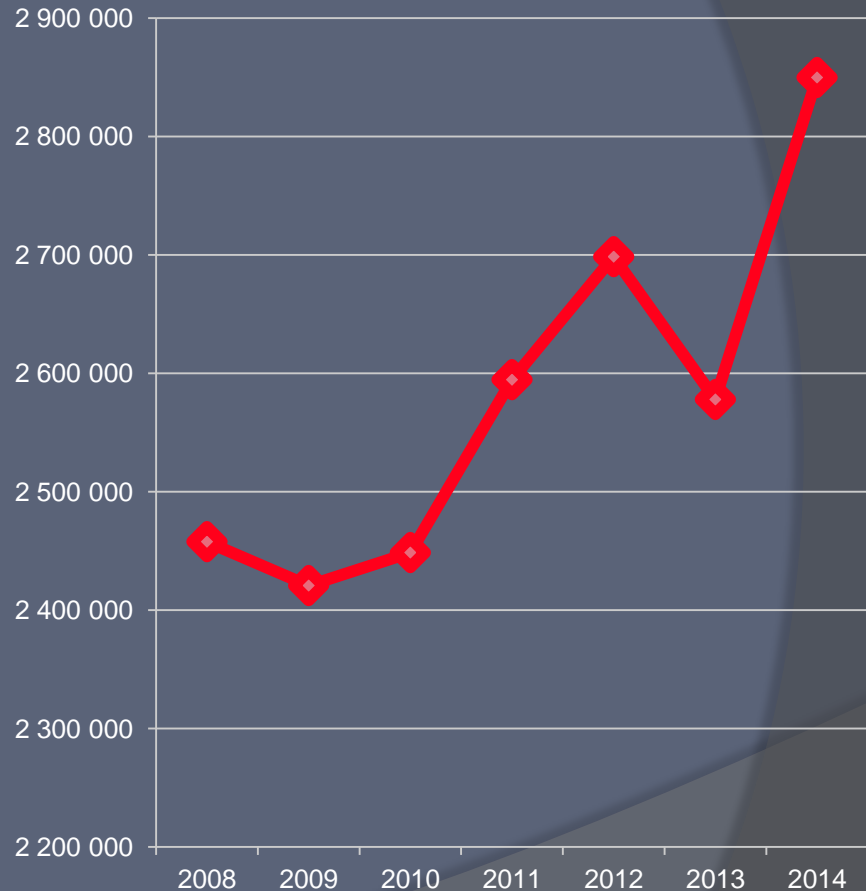
- Knihovní fond knihoven Zlínského kraje dosáhl **3 001 665** knihovních jednotek
- Byl v roce 2014 doplněn o **96 104** svazků knih a ostatních dokumentů (elektronické, zvukové, zvukově obrazové, kartografické a jiné).

Náklady na KF – knihovny kraje

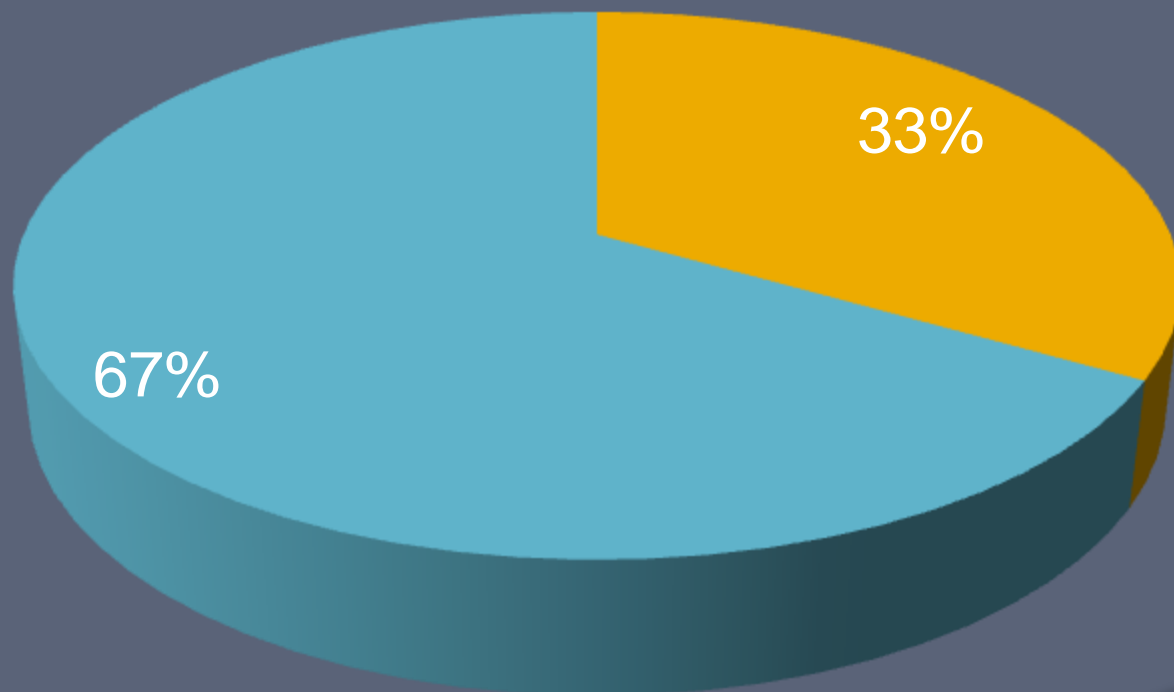

Náklady na KF – jen obecní knihovny

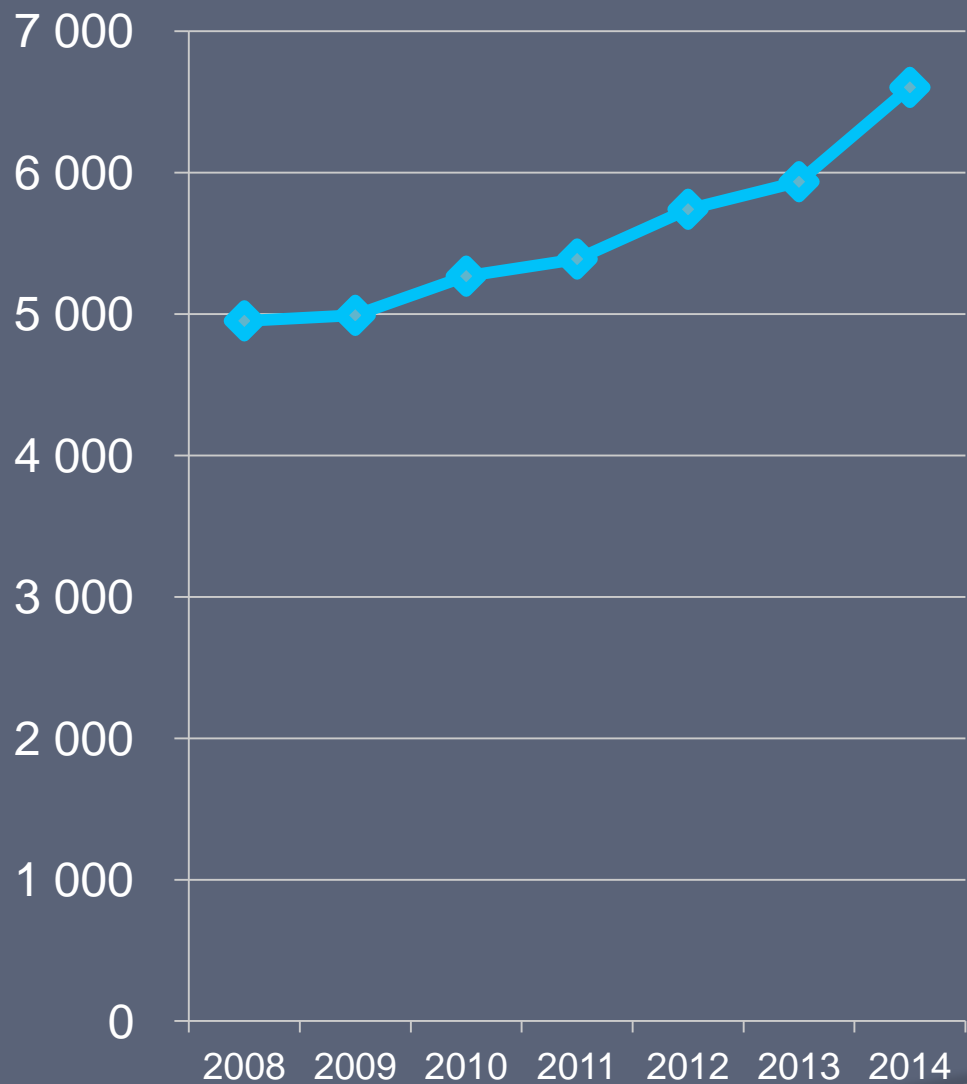

Knihovní fond

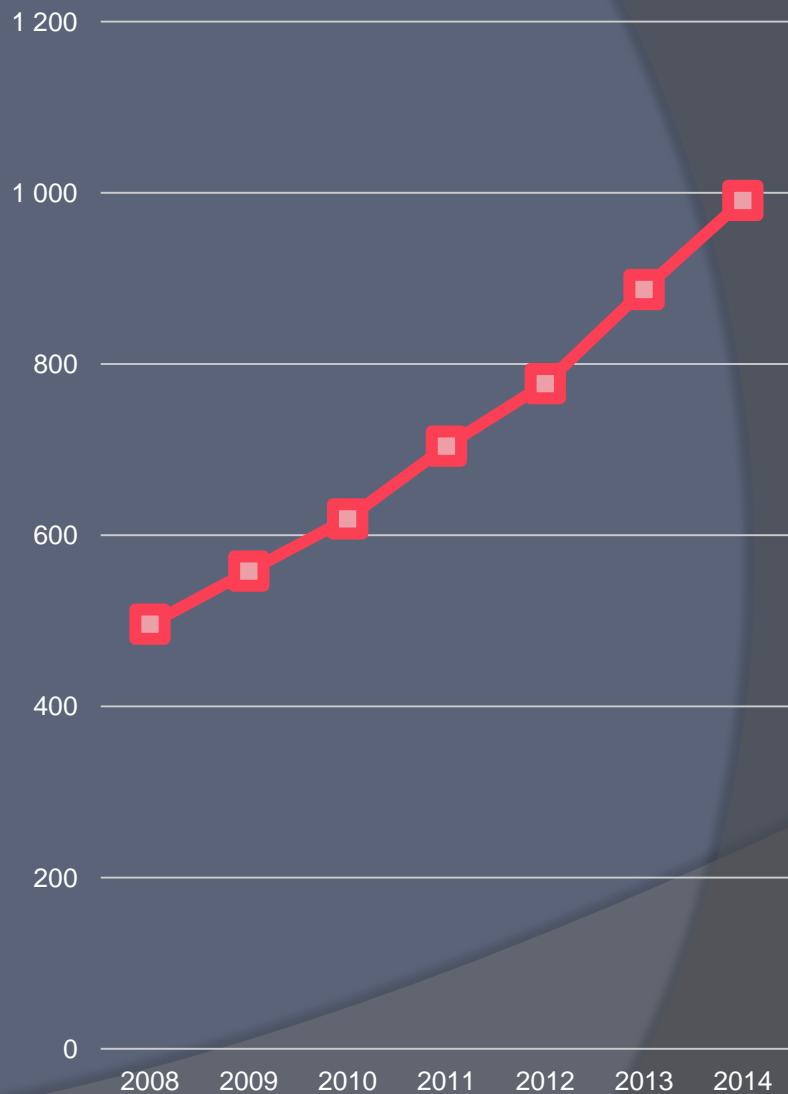
■ Naučná literatura   ■ Krásná literatura

Kulturní a vzdělávací akce knihovny kraje

Kulturní a vzdělávací akce obecní knihovny

Jaká je průměrná obecní knihovna s dobrovolným knihovníkem v kraji?

Průměrná obecní knihovna okresu Zlín a kraje v roce 2014

	Okres Zlín	Zlínský kraj
Obsluhovaná populace	686 obyvatel	710 obyvatel
Knihovní fond	2 890	3 042
Periodika - exempláře	3	2
Přírůstky - nové knihy ročně	89	76
Úbytky	67	109
Plocha knihovny v m ²	50	47
Studijní místa	8	7
Počítače pro uživatele	1,5	1,5
Internet pro uživatele	1,5	1,5

Průměrná neprofesionální knihovna okresu Zlín a kraje v roce 2014

	Okres Zlín	Zlínský kraj
Návštěvníci celkem	1 184	850
Návštěvníci (fyzické návštěvy)	704	636
Registrovaní uživatelé	72	62
z toho uživatelé do 15 let	26	22
Výpůjčky celkem	1 676	1 736
Akce	4	4

Další služby v rámci programu regionálních funkcí

Poradenská a konzultační činnost

- Jedné knihovně bylo v roce 2014 poskytnuto *průměrně 8 metodických návštěv nebo konzultací* (okres Zlín)
- O dotaci z programu VISK 3 na zkvalitnění a rozšíření služeb si na rok 2014 úspěšně zažádaly obecní knihovny: *Komárov, Oldřichovice, Provodov, Šanov a Vlachovice*. Pro rok 2015 získalo finanční příspěvek 8 obecních knihoven okresu.
- Pro knihovníky okresu byla v září uspořádána *Studijní cesta po knihovnách okresu Zlín*. Během cesty byly navštíveny knihovny ve Veselé, v Pozlovicích, v Rudimově, ve Vlachově Lhotě a Vysokém Poli a ve Slušovicích a Slavičíně.

Vzdělávání knihovníků

- Pro starosty obcí a dobrovolné knihovníky okresu Zlín se uskutečnil tradiční seminář. Akce se zúčastnilo celkem 68 hostů, z toho bylo 23 starostů a 45 knihovníků.
- V listopadu byl uspořádán Seminář pro knihovníky okresu Zlín, kterého se zúčastnilo 55 hostů.
- Uskutečnilo se 8 kurzů Informačních a komunikačních technologií které byly financovány z programu MK ČR VISK 2 – Mimoškolní vzdělávání knihovníků a rozpočtu KKFBZ (60 hodin, 171 účastníků).
- Kromě toho byly uspořádány kurzy s knihovnickou problematikou: Současná španělsky psaná literatura, Novinky v katalogizaci, Arabská literatura, Nejnovější britská literatura, MARC 21 – základní přehled (42 hodin, 187 účastníků) a za ve spolupráci se SKIP se uskutečnil seminář Komunikační styly v knihovnické praxi.
- Knihovnické minimum – 15 knihovníků kraje.

Vzdělávání knihovníků

	Okres Zlín	Zlínský kraj
Počet všech vzdělávacích akcí	26	65
z toho: počet akcí v rámci RF	14	43
Počet všech účastníků	859	1634
z toho: počet účastníků akcí v rámci RF	448	891
Počet všech vyučovacích hodin	156	290
z toho: počet vyučovacích hodin v rámci RF	76	146

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

- ⦿ **Revize** probíhaly podle stanoveného pětiletého plánu.
- ⦿ **Aktualizace** knihovních fondů zahrnuje několik nezbytných činností, které si vyžadují mnoho hodin práce jako např. probírku knihovního fondu po obsahové stránce, zápis staršího knihovního fondu do databáze, vyřazování knihovních jednotek, přebalování, značení abecední i znaky MDT apod.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

	Zlínský kraj	Okres Zlín
Počet revidovaných knih. jednotek	205 732	47 983
Počet revidovaných knihoven	64	19
Počet aktualizovaných knih. jednotek	133 750	26 496
Počet aktualizovaných knihoven	120	77
Počet vyřazených knih. jednotek	25 328	5 352
Počet knihoven	95	30

Výměnný fond a jeho cirkulace

- Výměnný fond (VF) je budován z finančních prostředků Zlínského kraje a je součástí knihovnických fondů krajské a pověřených knihoven.
- Vynaložené finanční prostředky na VF v roce 2014 byly **1 792 342 Kč**.
- KKFBZ nabízí **jarní, letní a podzimní výměnný soubor**. Audioknihy nabízí podzimní výměnný soubor.
- Starší jarní výměnné soubory, které obsahovaly 11 455 knih, byly svezeny do krajské knihovny, byla provedena aktualizace těchto knih a seřazení. Je v plánu využít těchto knih ke tvorbě speciálních výměnných fondů poskytovaných knihovnám **na přání**.

Značení výměnného fondu okresu Zlín

- ⦿ Jarní soubor - bílý štítek s černými písmeny – výměna probíhá
- ⦿ Letní soubor - modrý štítek s tmavě modrými písmeny - výměna v květnu 2015
- ⦿ Podzimní soubor - žlutý štítek se zelenými písmeny - říjen 2015

Servis automatizovaného knihovního systému

- Standard zahrnuje servis software, instalaci a údržbu knihovnických programů, generování a aktualizaci souborných katalogů, servis programu pro evidenci knihovních fondů a pro evidenci a cirkulaci výměnného fondu aj.
- Kompletní retrokonverzi a webovou stránku mají všechny knihovny, on-line katalog nemá jedna knihovna.
- V současné době půjčují přes AKS 38 obecních knihoven (tj. asi 50 %).

Knihovna v obci

Nemusí být jen půjčovnou knih, může plnit roli informačních a komunitních center, může nabízet neutrální prostor dostupný všem bez omezení, poskytnout místo k relaxaci i sebevzdělávání.

Některé nové interiéry knihoven

**Knihovna – místo, kde chceme
být**

Loučka

Vysoké Pole

Nedašova Lhota

Vlachovice

Veselá

Pržno

Střítež nad Bečvou

Velká Lhota

Zašová

Hutisko- Solanec

Kateřinice

Rajnochovice

Veletiny

Tučapy

Drslavice

Oceňování knihoven a knihovníků kraje 2015 – 3. ročník

- Nominace knihoven a knihovníků od **10. 4. 2015.**
- Podrobnosti budou zveřejněny na webu [krajské knihovny.](#)

NOMINUJTE SVOU KNIHOVNU, KNIHOVNÍCI NEBO KNIHOVNÍKA.

Děkuji za pozornost.

Ing. Jana Tomancová

Útvar regionálních služeb knihovnám
Zlínského kraje

tomancova@kfbz.cz